

Gwaharddiadau parhaol a chyfnod penodol o ysgolion yng Nghymru, 2015/16

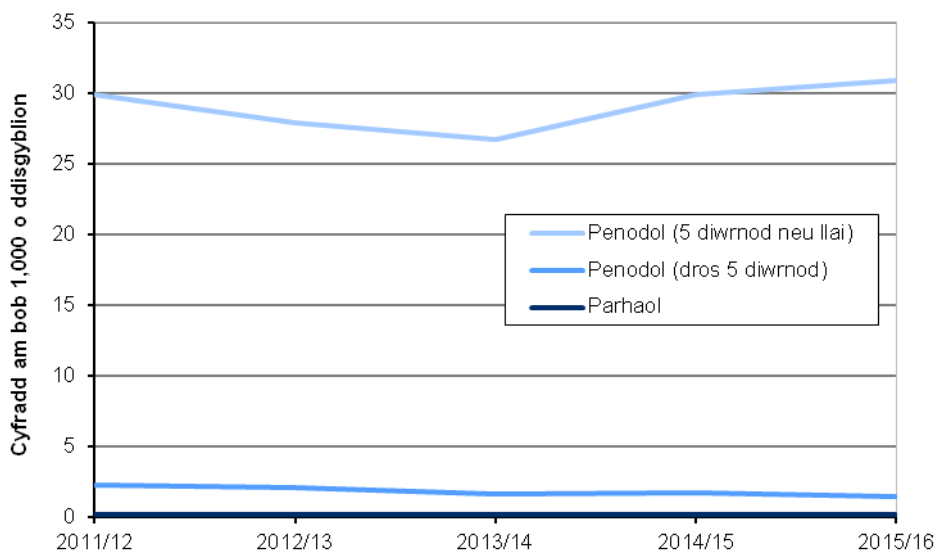
28 Medi 2017
SFR 106/2017

Nid yw'r gyfradd o waharddiadau parhaol o ysgolion a gynhelir UCD wedi newid ers 2011/12. Mae wedi aros yn sefydlog ar **0.2 gwaharddiad** fesul 1,000 o ddisgyblion am bump blwyddyn.

Gostyngodd y **cyfraddau o waharddiadau cyfnod penodol** rhwng 2011/12 a 2013/14, ond wedi cynyddu dros y ddwy flynedd diwethaf..

Yn 2015/16 bu 30.9 gwaharddiad cyfnod penodol o 5 diwrnod neu lai a 1.4 gwaharddiad penodol o fwy na 5 diwrnod fesul 1,000 o ddisgyblion.

Siart 1: Cyfraddau gwaharddiadau o ysgolion a gynhelir ac UCD yng Nghymru

Dyma'r ail flwyddyn i ddata gwaharddiadau lefel disgyblion gael ei gasglu o unedau cyfeirio disgyblion (UCD). Mae'r wybodaeth yma yn ymwneud â'r blynyddoedd academaidd 2011/12 i 2015/16.

Hefyd dyma'r flwyddyn gyntaf i ddata gwaharddiadau lefel disgybl gael eu cynnwys ar gyfer UCD ym mhob tabl.

'Ymddygiad aflonyddgar parhaus' oedd y rheswm mwyaf cyffredin dros gwaharddiadau a chyfnod **penodol 5 diwrnod neu llai** yn 2015/16.

Y rheswm mwyaf cyffredin dros waharddiad parhaol yn 2015/16 oedd 'ymosodiad corfforol ar ddisgybl'

Am y datganiad hwn

Mae'r Datganiad Cyntaf Ystadegol blynyddol yma yn adrodd ar waharddiadau parhaol a chyfnod penodol gan yr holl ddisgyblion mewn ysgolion cynradd, canol, uwchradd ac arbennig ac unedau cyfeirio disgyblion yng Nghymru. Mae hefyd yn adrodd ar y rhesymau a roddir ar gyfer gwaharddiadau.

Mae data yn cael eu dangos ar gyfer Cymru ac ar lefel awdurdod lleol / consortiwm lleol.

Nid yw Gwaharddiadau gan hawl i brydau ysgol am ddim, angen addysgol arbennig a chefnidir ethnig yn cael eu cynnwys yn y ddogfen hon, ond yn cael eu cynnwys yn y daenlen sy'n cyd-fynd.

Yn y datganiad hwn

Gwaharddiadau yn ol:

Math o ysgol	4
Awdurdod lleol	5
Rheswm	7

Cynnwys

Siart 1 [Cyfradd gwaharddiadau o ysgolion a gynhelir ac UCD yng Nghymru](#) 1

Tabl 1 [Gwaharddiadau o ysgolion a gynhelir ac unedau cyfeirio disgyblion, fesul math o ysgol](#) 3

Gwaharddiadau fesul awdurdod lleol

Tabl 2a [Gwaharddiadau parhaol o ysgolion a gynhelir yng Nghymru, fesul awdurdod lleol a chonsortium](#) 4

Tabl 2b [Gwaharddiadau cyfnod penodol \(5 diwrnod neu lai\) o ysgolion a gynhelir yng Nghymru, fesul awdurdod lleol a chonsortium](#) 5

Tabl 2c [Gwaharddiadau cyfnod penodol \(mwy na 5 diwrnod\) o ysgolion a gynhelir yng Nghymru, fesul awdurdod lleol a chonsortium](#) 6

Rhesymau dros y gwaharddiadau

Tabl 3 [Gwaharddiadau o ysgolion a gynhelir ac unedau cyfeirio disgyblion, fesul rheswm dros y gwaharddiad](#) 7

Siart 2 [Canran o'r holl waharddiadau, fesul rheswm dros y gwaharddiad](#) 8

Gwybodaeth ychwanegol

[Nodiadau](#) 9

Cyflwyniad

Mae [Siart 1](#) yn dangos sut mae cyfradd gwaharddiadau parhaol a chyfnod penodol o ysgolion a gynhelir ac UCD yng Nghymru wedi newid dros amser.

Mae [Tabl 1](#) yn dangos y dadansoddiad o waharddiadau parhaol a chyfnod penodol fesul math o ysgol

Mae [Tablau 2a](#), [2b](#) a [2c](#) yn dangos niferoedd a chyfraddau gwaharddiadau parhaol a chyfnod penodol fesul awdurdod lleol a chonsortium. Mae'r tablau hyn yn cynnwys gwaharddiadau o'r holl ysgolion cynradd, uwchradd ac arbennig a gynhelir.

Mae [Tabl 3](#) a [Siart 2](#) yn nodi'r rhesymau a roddwyd dros y gwaharddiadau.

Tabl 1: Gwaharddiadau o ysgolion a gynhelir ac UCD yng Nghymru, fesul math o ysgol

	Nifer o w aharddiadau					Cyfradd gw aharddiadau (a)				
	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Parhaol										
Ysgolion gynradd	6	9	7	8	10	*	*	*	*	*
Ysgolion gynradd (b)	*	*	*	0	*	.	*	*	0.0	*
Ysgolion Uw chradd	84	89	80	81	94	0.4	0.5	0.4	0.4	0.5
Ysgolion arbennig	*	*	*	0	*	*	*	*	0.0	*
Cyfanswm - ysgolion a gynhelir	91	102	89	89	*	0.2	0.2	0.2	0.2	*
Unedau cyfeirio disgyblion (UCD)	..	..	..	0	*	..	..	..	0.0	*
Cyfanswm - ysgolion a gynhelir ac UCD	91	102	89	89	109	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
Gwaharddiadau cyfnod penodol (5 diwrnod neu lai)										
Ysgolion gynradd	998	1,593	1,992	2,188	2,590	3.8	6.0	7.4	8.0	9.4
Ysgolion gynradd (b)	35	98	164	238	220	.	26.9	46.3	54.4	41.0
Ysgolion Uw chradd	12,459	10,824	9,789	10,096	10,110	62.9	56.6	52.5	55.3	56.6
Ysgolion arbennig	385	402	430	492	492	90.5	93.0	99.1	110.7	108.3
Cyfanswm - ysgolion a gynhelir	13,877	12,917	12,375	13,014	13,412	29.9	27.9	26.7	28.0	28.8
Unedau cyfeirio disgyblion (UCD)	..	..	..	900	1,012	..	..	..	1.9	2.2
Cyfanswm - ysgolion a gynhelir ac UCD	13,877	12,917	12,375	13,914	14,424	29.9	27.9	26.7	29.9	30.9
Gwaharddiadau cyfnod penodol (mwy na 5 diwrnod)										
Ysgolion gynradd	57	139	129	138	119	0.2	0.5	0.5	0.5	0.4
Ysgolion gynradd (b)	0	0	*	*	7	.	0.0	*	*	1.3
Ysgolion Uw chradd	967	782	579	612	469	4.9	4.1	3.1	3.4	2.6
Ysgolion arbennig	21	41	*	*	32	4.9	9.5	*	*	7.0
Cyfanswm - ysgolion a gynhelir	1,045	962	738	780	627	2.3	2.1	1.6	1.7	1.3
Unedau cyfeirio disgyblion (UCD)	..	..	..	25	27	..	..	..	0.1	0.1
Cyfanswm - ysgolion a gynhelir ac UCD	1,045	962	738	805	654	2.3	2.1	1.6	1.7	1.4

Ffynhonnell: Cofnod Gw aharddiadau Disgyblion, Llywodraeth Cymru

(a) Cyfradd am bob 1,000 o ddisgyblion. Disgyblion amser llaw n a rhan amser o bob oed.

(b) Yn 2012/13, darparodd ysgolion canol ddata gw aharddiadau ar gyfer yr ysgolion cynradd neu uw chradd a unodd i'w ffurfio yn 2011/12.

Dyna pam, er nad oedd unrhyw ysgolion canol yn 2011/12, mae data gw aharddiadau w ed'i'u cofnodi yn erbyn ysgolion canol am y flwyddyn hon.

".." yn golygu nid yw'r data ar gael

"." yn golygu nid yw'r data yn berthnasol

- Nid yw'r gyfradd gwaharddiadau parhaol fesul 1,000 o ddisgyblion wedi newid mewn pum mlynedd. Ym mlwyddyn academiaidd 2015/16, fel yn y pedair blynedd gynt, cafwyd 0.2 gwaharddiad parhaol fesul 1,000 o ddisgyblion.
- Yn 2015/16 bu 30.9 gwaharddiad cyfnod penodol o 5 diwrnod neu lai ac 28.8 gwaharddiad cyfnod penodol o 5 diwrnod neu lai fesul 1,000 o ddisgyblion mewn ysgolion a gynhelir (gan eithrio unedau cyfeirio disgyblion).
- Yn ogystal roedd 1.4 gwaharddiad cyfnod penodol o fwy na 5 diwrnod fesul 1,000 o ddisgyblion ac 1.3 fesul 1,000 o ddisgyblion mewn ysgolion a gynhelir (gan eithrio unedau cyfeirio disgyblion)
- Dyma'r flwyddyn gyntaf i ddata gwaharddiadau lefel disgyblion yn UCD gael eu cynnwys ym mhob tabl. Oherwydd hyn, dylech gymryd ofal wrth gymharu'r gyfradd eleni gyda blynyddoedd cynt. Mae'r gyfradd ar gyfer ysgolion a gynhelir yn unig wedi'i gynnwys yn y tabl uchod er mwyn rhoi mesur mwy cymharol dros amser.

- Mae gwaharddiadau cyfnod penodol (5 diwrnod neu lai) wedi bod yn gostwng rhwng 2011/12 a 2013/14. Mae'r gyfradd wedi cynyddu dros y ddwy flynedd diwethaf.
- Mae gwaharddiadau cyfnod penodol (mwy na 5 diwrnod) wedi bod yn gostwng rhwng 2011/12 a 2013/14. Yn 2014/15 bu cynnydd yn y gyfradd ond yn 2015/16 gostyngodd y gyfradd i'r lefel isaf ers 2011/12.

Ysgolion arbennig oedd â'r gyfradd uchaf o waharddiadau cyfnod penodol o 5 diwrnod neu lai a'r gyfradd uchaf o waharddiadau cyfnod penodol mwy na 5 diwrnod.

Tabl 2a: Gwaharddiadau parhaol o ysgolion a gynhelir ac unedau cyfeirio disgyblion yng Nghymru, fesul awdurdod lleol a chonsortium

	Nifer o waharddiadau					Cyfradd gwaharddiadau (a)				
	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Gogledd Cymru	20	7	12	13	20	0.2	0.1	0.1	0.1	0.2
Ynys Môn	*	0	0	0	*	*	0.0	0.0	0.0	*
Gwynedd	13	*	*	6	5	0.8	*	*	0.4	0.3
Conwy	0	0	*	0	*	0.0	0.0	*	0.0	*
Sir Ddinbych	*	*	0	*	*	*	*	0.0	*	*
Sir y Fflint	*	0	*	0	*	*	0.0	*	0.0	*
Wrecsam	*	0	*	*	9	*	0.0	*	*	0.5
De-orllewin a Chanolbarth Cymru	27	25	18	28	40	0.2	0.2	0.1	0.2	0.3
Powys	7	6	0	9	12	0.4	0.3	0.0	0.5	0.7
Ceredigion	0	0	0	0	0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Sir Penfro	*	*	*	*	5	*	*	*	*	0.3
Sir Gâr	*	*	*	*	0	*	*	*	*	0.0
Abertawe	6	5	6	8	8	0.2	0.1	0.2	0.2	0.2
Castell-nedd Port Talbot	12	11	11	9	15	0.6	0.5	0.5	0.4	0.7
Canol De Cymru	21	35	31	27	16	0.1	0.2	0.2	0.2	0.1
Pen-y-bont ar Ogwr	6	11	9	*	7	0.3	0.5	0.4	*	0.3
Bro Morgannwg	*	*	*	*	0	*	*	*	*	0.0
Rhondda Cynon Taf	*	13	16	17	*	*	0.3	0.4	0.4	*
Merthyr Tudful	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Caerdydd	7	5	5	*	*	0.1	0.1	0.1	*	*
De-ddwyrain Cymru	23	35	28	21	33	0.3	0.4	0.3	0.2	0.4
Caerffili	6	8	12	9	14	0.2	0.3	0.4	0.3	0.5
Blaenau Gwent	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Torfaen	*	7	*	*	*	*	0.5	*	*	*
Sir Fynwy	0	*	0	0	*	0.0	*	0.0	0.0	*
Casnewydd	9	17	10	8	10	0.4	0.7	0.4	0.3	0.4
Cymru	91	102	89	89	109	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2

Ffynhonnell: Cofnod Gwaharddiadau Disgyblion, Llywodraeth Cymru

(a) Cyfradd am bob 1,000 o ddisgyblion. Disgyblion amser llawn a rhan amser o bob oed.

(b) Dim ond 2015/16 sydd yn cynnwys gwaharddiadau o UCD.

- Mae'r gyfradd o waharddiadau parhaol yn eithaf cyson dros y consortium.
- dylech gymryd ofal wrth gymharu'r gyfradd rhwng yr awdurdodau. Gall wahaniaethau mewn arferion rheoli ymddygiad effeithio y nifer a chyfradd o waharddiadau.
- Yn ogystal dylech gymryd ofal wrth gymharu'r gyfradd yn 2015/16 gyda blynyddoedd cynt gan mai eleni yw'r flwyddyn gyntaf y mae data UCD wedi'u cynnwys yn y ffigurau.
- Mae gwaharddiadau cyfnod penodol (5 diwrnod neu lai) wedi bod yn gostwng rhwng 2011/12 a 2013/14. Mae'r gyfradd wedi cynyddu dros y ddwy flynedd diwethaf..

Tabl 2b: Gwaharddiadau cyfnod penodol (5 diwrnod neu lai) o ysgolion a gynhelir ac unedau cyfeirio disgyblion yng Nghymru, fesul awdurdod lleol a chonsortïwm

	Nifer o waharddiadau					Cyfradd gwaharddiadau (a)				
	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Gogledd Cymru	3,027	2,272	2,208	2,550	3,181	29.8	22.4	21.8	25.1	31.2
Ynys Môn	225	113	87	163	202	23.5	11.8	9.1	17.0	20.9
Gwynedd	234	95	111	157	236	13.6	5.5	6.5	9.2	13.9
Conwy	176	244	150	298	380	10.9	15.2	9.4	18.7	23.8
Sir Ddinbych	574	490	563	734	1,089	36.5	31.3	35.9	46.6	69.3
Sir y Fflint	684	696	704	712	838	28.8	29.4	29.7	30.0	35.3
Wrecsam	1,134	634	593	486	436	59.4	33.1	30.7	24.9	22.2
De-orllewin a Chanolbarth Cymru	2,422	2,590	2,867	2,946	3,469	18.6	20.0	22.2	22.8	26.9
Powys	355	324	299	479	453	18.7	17.1	16.0	26.2	25.1
Ceredigion	120	115	61	85	135	12.4	12.0	6.3	8.9	14.1
Sir Penfro	113	452	621	747	1,043	6.2	24.9	34.1	41.6	58.7
Sir Gâr	413	365	456	454	643	15.3	13.5	16.9	16.8	23.7
Abertawe	803	684	770	546	580	22.9	19.5	21.8	15.4	16.2
Castell-nedd Port Talbot	618	650	660	635	615	29.8	31.7	32.1	30.7	29.6
Canol De Cymru	5,501	4,974	4,258	4,417	4,499	38.5	34.7	29.6	30.5	30.8
Pen-y-bont ar Ogwr	646	595	425	549	708	29.0	26.5	18.8	24.0	30.8
Bro Morgannwg	236	577	572	472	736	10.9	26.6	26.4	21.6	33.5
Rhondda Cynon Taf	1,569	1,491	1,307	1,553	1,445	40.2	38.2	33.6	40.1	37.1
Merthyr Tudful	149	195	178	197	152	16.3	21.5	20.3	22.9	17.5
Caerdydd	2,901	2,116	1,776	1,646	1,458	57.3	41.5	34.2	31.3	27.3
De-ddwyrain Cymru	2,927	3,081	3,042	3,101	3,275	32.4	34.4	34.1	34.7	36.6
Caerffili	877	702	617	823	769	30.4	24.5	21.5	28.7	26.9
Blaenau Gwent	190	263	412	448	282	18.7	26.9	43.1	47.6	30.1
Torfaen	744	678	455	345	731	47.5	44.1	30.0	22.9	48.7
Sir Fynwy	372	323	341	405	468	31.7	27.6	29.5	35.1	40.5
Casnewydd	744	1,115	1,217	1,080	1,025	31.2	46.1	50.0	43.7	41.0
Cymru	13,877	12,917	12,375	13,014	14,424	29.9	27.9	26.7	28.0	30.9

Ffynhonnell: Cofnod Gwaharddiadau Disgyblion, Llywodraeth Cymru

(a) Cyfradd am bob 1,000 o ddisgyblion. Disgyblion amser llawn a rhan amser o bob oed.

(b) Dim ond 2015/16 sydd yn cynnwys gwaharddiadau o UCD.

- Sir Ddinbych oedd â'r gyfradd uchaf o waharddiadau cyfnod penodol o 5 diwrnod neu lai o ysgolion a gynhelir yn 2015/16.
- Gwynedd oedd â'r gyfradd isaf o waharddiadau cyfnod penodol o 5 diwrnod neu lai yn 2015/16.
- dylech gymryd ofal wrth gymharu'r gyfradd rhwng yr awdurdodau. Gall wahaniaethau mewn arferion rheoli ymddygiad effeithio'r nifer a chyfradd o waharddiadau.

Yn ogystal dylech gymryd ofal wrth gymharu'r gyfradd yn 2015/16 gyda blynyddoedd cynt gan mai eleni yw'r flwyddyn gyntaf y mae data UCD wedi'u cynnwys yn y ffigurau.

Tabl 2c: Gwaharddiadau cyfnod penodol (mwy na 5 diwrnod) o ysgolion a gynhelir ac unedau cyfeirio disgyblion yng Nghymru, fesul awdurdod lleol a chonsortïwm

	Nifer o waharddiadau					Cyfradd gwaharddiadau (a)				
	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Gogledd Cymru	247	208	145	153	178	2.4	2.1	1.4	1.5	1.7
Ynys Môn	29	13	*	8	15	3.0	1.4	*	0.8	1.6
Gwynedd	17	11	*	16	22	1.0	0.6	*	0.9	1.3
Conwy	10	20	18	13	40	0.6	1.2	1.1	0.8	2.5
Sir Ddinbych	19	17	17	26	14	1.2	1.1	1.1	1.6	0.9
Sir y Fflint	51	68	42	40	44	2.1	2.9	1.8	1.7	1.9
Wrecsam	121	79	50	50	43	6.3	4.1	2.6	2.6	2.2
De-orllewin a Chanolbarth Cymru	215	194	168	193	142	1.7	1.5	1.3	1.5	1.1
Powys	34	29	31	42	32	1.8	1.5	1.7	2.3	1.8
Ceredigion	*	*	0	0	0	*	*	0.0	0.0	0.0
Sir Penfro	*	*	20	16	21	*	*	1.1	0.9	1.2
Sir Gâr	22	16	10	25	18	0.8	0.6	0.4	0.9	0.7
Abertawe	92	90	57	74	51	2.6	2.6	1.6	2.1	1.4
Castell-nedd Port Talbot	61	46	50	36	20	2.9	2.2	2.4	1.7	1.0
Canol De Cymru	368	352	248	274	195	2.6	2.5	1.7	1.9	1.3
Pen-y-bont ar Ogwr	49	46	32	40	46	2.2	2.0	1.4	1.8	2.0
Bro Morgannwg	27	77	63	19	43	1.2	3.5	2.9	0.9	2.0
Rhondda Cynon Taf	102	73	85	102	65	2.6	1.9	2.2	2.6	1.7
Merthyr Tudful	20	18	9	16	5	2.2	2.0	1.0	1.9	0.6
Caerdydd	170	138	59	97	36	3.4	2.7	1.1	1.8	0.7
De-ddwyrain Cymru	215	208	177	160	139	2.4	2.3	2.0	1.8	1.6
Caerffili	41	57	55	65	66	1.4	2.0	1.9	2.3	2.3
Blaenau Gwent	29	21	39	17	8	2.9	2.1	4.1	1.8	0.9
Torfaen	57	35	*	*	16	3.6	2.3	*	*	1.1
Sir Fynwy	16	7	*	*	5	1.4	0.6	*	*	0.4
Casnewydd	72	88	72	59	44	3.0	3.6	3.0	2.4	1.8
Cymru	1,045	962	738	780	654	2.3	2.1	1.6	1.7	1.4

Ffynhonnell: Cofnod Gwaharddiadau Disgyblion, Llywodraeth Cymru

(a) Cyfradd am bob 1,000 o ddisgyblion. Disgyblion amser llawn a rhan amser o bob oed.

(b) Dim ond 2015/16 sydd yn cynnwys gwaharddiadau o UCD.

- Roedd y gyfradd o waharddiadau dros 5 diwrnod yn uchaf yng Ngogledd Cymru.
- Roedd y gyfradd o waharddiadau dros 5 diwrnod yn isaf yng Ngheredigion ac uchaf yng Nghonwy.
- dylech gymryd ofal wrth gymharu'r gyfradd rhwng yr awdurdodau. Gall wahaniaethau mewn arferion rheoli ymddygiad effeithio'r nifer a chyfradd o waharddiadau.
- Yn ogystal dylech gymryd ofal wrth gymharu'r gyfradd yn 2015/16 gyda blynyddoedd cynt gan mai eleni yw'r flwyddyn gyntaf y mae data UCD wedi'u cynnwys yn y ffigurau.

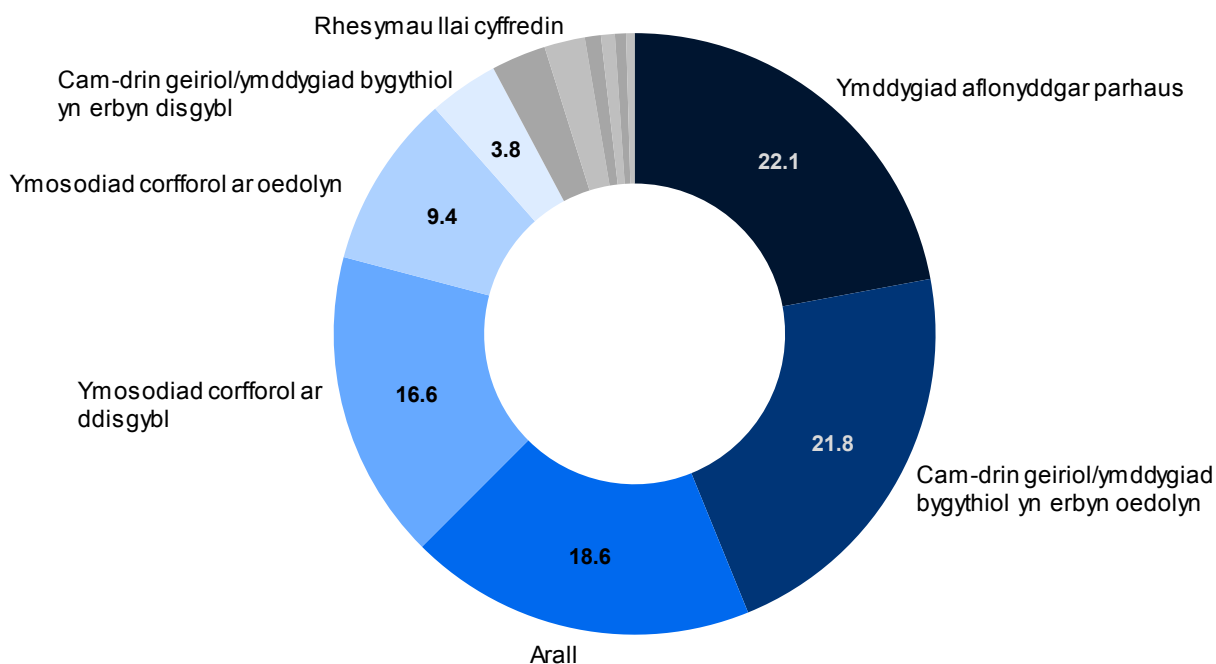
Tabl 3: Gwaharddiadau o ysgolion a gynhelir ac UCD yng Nghymru, fesul rheswm dros y gwaharddiadau

	Nifer o waharddiadau					Canran gwaharddiadau				
	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Parhaol										
Ymosodiad corfforol ar ddisgybl	13	17	11	14	20	14.3	16.7	12.4	15.7	18.3
Ymosodiad corfforol ar oedolyn	18	17	13	12	13	19.8	16.7	14.6	13.5	11.9
Cam-drin geiriol/ymddygiad bygythiol yn erbyn disgybl	*	5	5	*	8	*	4.9	5.6	*	7.3
Cam-drin geiriol/ymddygiad bygythiol yn erbyn oedolyn	*	7	14	14	18	*	6.9	15.7	15.7	16.5
Bwlio	0	0	0	*	0	0.0	0.0	0.0	*	0.0
Cam-drin hiliol	0	0	0	0	0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Camymddygiad rhywiol	0	*	0	0	*	0.0	*	0.0	0.0	*
Cyffuriau ac alcohol	9	11	18	9	12	9.9	10.8	20.2	10.1	11.0
Difrod	*	6	0	*	*	*	5.9	0.0	*	*
Dw yn	*	*	0	*	0	*	*	0.0	*	0.0
Ymddygiad aflonyddgar parhaus	11	12	12	17	19	12.1	11.8	13.5	19.1	17.4
Meddu ar/defnyddio arf	*	..	..	..	..	*	..	..	..	..
Herio rheolau/polisi disgyblu	16	..	..	..	..	17.6	..	..	..	..
Ymddygiad bygythiol neu beryglus	7	..	..	..	..	7.7	..	..	..	..
Arall	7	23	16	14	17	7.7	22.5	18.0	15.7	15.6
Cyfanswm	91	102	89	89	109	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Gwaharddiadau cyfnod penodol (5 diwrnod neu lai)										
Ymosodiad corfforol ar ddisgybl	2,463	2,393	2,189	2,264	2,401	17.7	18.5	17.7	17.4	16.6
Ymosodiad corfforol ar oedolyn	579	702	920	979	1,300	4.2	5.4	7.4	7.5	9.0
Cam-drin geiriol/ymddygiad bygythiol yn erbyn disgybl	110	570	489	498	534	0.8	4.4	4.0	3.8	3.7
Cam-drin geiriol/ymddygiad bygythiol yn erbyn oedolyn	0	2,593	2,610	2,776	3,186	0.0	20.1	21.1	21.3	22.1
Bwlio	132	136	115	86	126	1.0	1.1	0.9	0.7	0.9
Cam-drin hiliol	101	95	112	111	89	0.7	0.7	0.9	0.9	0.6
Camymddygiad rhywiol	73	54	81	54	56	0.5	0.4	0.7	0.4	0.4
Cyffuriau ac alcohol	234	293	291	307	276	1.7	2.3	2.4	2.4	1.9
Difrod	408	359	289	329	430	2.9	2.8	2.3	2.5	3.0
Dw yn	184	119	141	101	111	1.3	0.9	1.1	0.8	0.8
Ymddygiad aflonyddgar parhaus	2,081	3,028	2,465	2,888	3,211	15.0	23.4	19.9	22.2	22.3
Meddu ar/defnyddio arf	48	..	..	..	..	0.3	..	..	..	..
Herio rheolau/polisi disgyblu	2,660	..	..	..	..	19.2	..	..	..	..
Ymddygiad bygythiol neu beryglus	832	..	..	..	..	6.0	..	..	..	..
Arall	1,403	2,575	2,673	2,621	2,704	10.1	19.9	21.6	20.1	18.7
Cyfanswm	13,877	12,917	12,375	13,014	14,424	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Gwaharddiadau cyfnod penodol (mwy na 5 diwrnod)										
Ymosodiad corfforol ar ddisgybl	188	142	100	105	104	18.0	14.8	13.6	13.5	15.9
Ymosodiad corfforol ar oedolyn	113	124	97	108	108	10.8	12.9	13.1	13.8	16.5
Cam-drin geiriol/ymddygiad bygythiol yn erbyn disgybl	*	43	32	30	28	*	4.5	4.3	3.8	4.3
Cam-drin geiriol/ymddygiad bygythiol yn erbyn oedolyn	90	130	117	148	103	8.6	13.5	15.9	19.0	15.7
Bwlio	11	17	5	8	5	1.1	1.8	0.7	1.0	0.8
Cam-drin hiliol	*	*	8	*	*	*	*	1.1	*	*
Camymddygiad rhywiol	8	*	8	*	*	0.8	*	1.1	*	*
Cyffuriau ac alcohol	58	82	61	64	44	5.6	8.5	8.3	8.2	6.7
Difrod	37	39	23	24	15	3.5	4.1	3.1	3.1	2.3
Dw yn	16	21	29	10	*	1.5	2.2	3.9	1.3	*
Ymddygiad aflonyddgar parhaus	102	193	132	147	122	9.8	20.1	17.9	18.8	18.7
Meddu ar/defnyddio arf	13	..	..	..	..	1.2	..	..	..	..
Herio rheolau/polisi disgyblu	148	..	..	..	..	14.2	..	..	..	..
Ymddygiad bygythiol neu beryglus	140	..	..	..	..	13.4	..	..	..	..
Arall	110	152	126	126	110	10.5	15.8	17.1	16.2	16.8
Cyfanswm	1,045	962	738	780	654	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Ffynhonnell: Cofnod Gwaharddiadau Disgyblion, Llywodraeth Cymru

(b) Dim ond 2015/16 sydd yn cynnwys gwaharddiadau o UCD.

Siart 2: Canran yr holl waharddadau, yn ôl rheswm

- Roedd 18.3 y cant o waharddiadau parhaol yn 2015/16 oherwydd 'Ymosodiad corfforol ar ddisgybl'.
- Roedd 22.3 y cant o waharddiadau cyfnod penodol o 5 diwrnod neu lai yn 2015/16 a 18.7 y cant o waharddiadau cyfnod penodol o fwy na 5 diwrnod yn 2015/16 oherwydd 'ymddygiad aflonyddgar parhaus'.
- Y rhain oedd y rhesymau mwyaf cyffredin a roddwyd ar gyfer pob math o waharddiad.
- Mae'r siart uchod yn dangos canran y gwaharddiadau yn 2015/16 a gofnodwyd yn erbyn pob rheswm dros waharddiad. Mae'r siart yn cynnwys yr holl waharddiadau parhaol a chyfnod penodol. Er bod yr holl resymau dros waharddiadau wedi'u cynnwys yn y siart, dim ond y chwe rheswm mwyaf cyffredin a ddangosir.
- Y rheswm mwyaf cyffredin ond un dros waharddiadau oedd 'ymddygiad aflonyddgar parhaus'. Yr ail reswm mwyaf cyffredin oedd 'Cam-drin geiriol/ymddygiad bygythiol yn erbyn oedolyn'.
- dylech gymryd ofal wrth gymharu'r gyfradd yn 2015/16 gyda blynyddoedd cynt gan mai eleni yw'r flwyddyn gyntaf y mae data UCD wedi'u cynnwys yn y siart uchod..

Y Cyd-destun

Polisi/gweithredol

Cyhoeddwyd canllawiau wedi'u diweddarau ar Wahardd o Ysgolion ac [Unedau Cyfeirio Disgyblion \(Cylchlythyr Rhif: 171/2015\) ym mis Ebrill 2015](#). Mae'n darparu canllawiau ar waharddiadau a gweithdrefnau apelio. Mae'r gweithdrefnau a nodir yn y canllawiau hyn yn berthnasol i'r holl ysgolion ac unedau cyfeirio disgyblion a gynhelir a'r holl ddisgyblion ynddynt. Lle ysgolion unigol yw pennu eu polisiau ymddygiad a chydweithio â'u hawdurdod lleol ar waharddiadau. Bydd arferion amrywiol sydd ar waith o dan y canllawiau'n effeithio ar y cyfraddau amrywiol ar draws Cymru.

Ffynhonnell y data

Ers mis Ionawr 2013 mae data gwaharddiadau wedi cael eu casglu yng [Nghyfrifiad Ysgolion Blynyddol ar Lefel Disgyblion \(CYBLD\)](#) mis Ionawr. Ni fu modd cyhoeddi'r data newydd hyn ar unwaith oherwydd bu'n rhaid gwerthuso eu hansawdd. Erbyn hyn mae ansawdd y data wedi cael ei gadarnhau ac mae'r data gwaharddiadau lefel disgyblion a gafwyd o CYBLD mis Ionawr yn cael eu defnyddio fel sail i'r datganiad ystadegol cyntaf hwn. Mae'r niferoedd disgyblion a ddefnyddir i gyfrifo cyfraddau gwaharddiadau hefyd wedi'u cymryd o CYBLD mis Ionawr a chasgliad EOTAS. Caiff y gwaith casglu data ei gyflawni gan y Gwasanaeth Gwybodaeth a Dadansoddi yn Llywodraeth Cymru.

Gwybodaeth allweddol o ansawdd

Perthnasedd

Mae'r ystadegau'n cael eu defnyddio y tu mewn a'r tu allan i Lywodraeth Cymru i fonitro tueddiadau addysgol ac fel llinell sylfaen ar gyfer dadansoddi'r data sylfaenol ymhellach. Dyma rai o'r prif ddefnyddwyr:

- Gweinidogion a Gwasanaeth Ymchwil yr Aelodau yng Nghynulliad Cenedlaethol Cymru;
- Yr Adran Addysg yn Lloegr;
- adrannau llywodraethol eraill;
- Awdurdodau Lleol;
- Estyn, Arolygiaeth Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru;
- Swyddfa Archwilio Cymru;
- Yr Adran Addysg a Sgiliau yn Llywodraeth Cymru;
- adrannau arall yn Llywodraeth Cymru;
- y gymuned ymchwil;
- myfyrwyr, academyddion a phrifysgolion;
- dinasyddion unigol a chwmnïau preifat.

Defnyddir yr ystadegau hyn mewn amrywiaeth o ffyrdd. Dyma rai enghreifftiau:

- cyngor i Weinidogion;
- cymariaethau a meincnodau awdurdodau lleol;

- i lywio'r broses benderfynu ym maes polisi addysg yng Nghymru;
- i ddarparu gwybodaeth i Estyn yn ystod arolygiadau o ysgolion;
- yn cyfrannu at y Dangosyddion Strategol Craidd;
- meincnodi rhyngwladol;
- maes addysg ym Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru;
- i gynorthwyo â gwaith ymchwil i gyrhaeddiad addysgol.

Cywirdeb

Mae gwahanol gamau dilysu a gwirio synnwyr awtomatig yn rhan annatod o'r broses casglu data er mwyn sicrhau bod y data o ansawdd da.

Amseroldeb a phrydlondeb

Caiff y data eu casglu yn y mis Ionawr ar ôl y flwyddyn academiaidd y digwyddodd y gwaharddiadau ynddi. Ar ôl casglu'r data a sicrhau eu hansawdd, cânt eu cyhoeddi ar y dyddiad cynharaf posibl. Oherwydd bod gwaith casglu'r data wedi symud o arolwg gan awdurdodau lleol a arferai cael ei gynnal ym mis Tachwedd i CYBLD mis Ionawr, mae'r dyddiad cyhoeddi'n hwyrach na dyddiad y datganiad ystadegol blaenorol ar waharddiadau.

Hygyrchedd ac eglurder

Mae'r Datganiad Ystadegol Cyntaf hwn yn cael ei hysbysebu ymlaen llaw ac yna ei gyhoeddi ar yr adran Ystadegau o wefan Llywodraeth Cymru.

Cymaroldeb a chydlyniaeth

Er mwyn gwella ansawdd y data gwaharddiadau a'u gwneud yn fwy defnyddiol, penderfynwyd casglu data gwaharddiadau mewn ffordd newydd trwy Gyfrifiad Ysgolion Blynyddol ar Lefel Disgyblion (CYBLD) mis Ionawr. Felly dylech ddehongli'r data yn y datganiad yma gyda data o'r arolwg awdurdodau yn yr adroddiad hen 'Gwaharddiadau o ysgolion yng Nghymru'.

Gan fod data gwaharddiadau yn cael eu casglu yn y casgliad CYBLD a EOTAS ar ôl diwedd y flwyddyn academiaidd, caeodd rhai ysgolion cyn iddynt allu adrodd am eu gwaharddiadau. Penderfynwyd nodi ysgolion o'r fath ac nid ydynt yn cynnwys nifer y disgyblion a oedd ganddynt ar y gofrestr yn niferoedd y disgyblion a ddefnyddiwyd i gyfrifo'r cyfraddau. Ond mae rhifyn 2014/15 y Datganiad Ystadegol Cyntaf hwn yn defnyddio dull symlach. I gyfrifo cyfradd y gwaharddiadau fesul 1,000 o ddisgyblion, rhannwyd nifer y gwaharddiadau gan nifer y disgyblion â statws cofrestru 'prif' neu 'gyfredol' a adroddwyd gan bob ysgol ym mis Ionawr PLASC, gan anwybyddu effaith ysgolion sydd wedi cau. Gellir cael y ffigurau hyn o StatsCymru. Mae'r dull hwn yn symlach, yn haws i'n defnyddwyr ddyblygu a deall ac yn caniatáu i ni gynhyrchu data mwy amserol. Oherwydd y newid hwn, ni chynghorir cymharu cyfraddau yn rhifyn 2013/14 gyda'r rhifyn 2014/15 o'r Datganiad Ystadegol Cyntaf hwn. Gellir cynhyrchu ffigurau cymharol ar gais os oes angen.

Yn ogystal, oherwydd yr effaith gweithrediad gwahanol arferion ymyrraeth rheoli ac eithrio, megis symudiadau a reolir, ar nifer y gwaharddiadau, dylid dehongli cymariaethau dros amser a rhwng awdurdodau lleol yn ofalus.

Mae data gwaharddiadau ar gyfer Cymru wedi'u seilio ar nifer y gwaharddiadau yn ystod y flwyddyn academaidd, ond mae Gogledd Iwerddonyn cyhoeddi nifer y disgyblion a waharddwyd, felly nid oes modd cymharu'r ddwy set o ddata'n uniongyrchol. Mae gwybodaeth am nifer y disgyblion a waharddwyd yng Nghymru ar gael o wneud cais.

Diffiniadau

Cwmpas

Mae'r wybodaeth am waharddiadau yn y Datganiad Ystadegol Cyntaf hwn yn ymdrin â nifer y gwaharddiadau parhaol a chyfnod penodol ymysg disgyblion o bob oed o ysgolion cynradd, uwchradd ac arbennig ac unedau cyfeirio disgyblion a gynhelir yn ystod y flwyddyn academaidd gyfan) Dim ond gwaharddiadau parhaol a gadarnheir gan Bwyllgor Disgyblaeth Disgyblion y Corff Llywodraethu sy'n cael eu cynnwys yn y data gan y cânt eu casglu ar ôl i ganlyniad pob apêl annibynnol gael ei derfynoli. Mae data ar nifer y gwaharddiadau sy'n cael eu gwrthdroi ar ôl apêl annibynnol hefyd ar gael o wneud cais.

Caiff y data eu casglu o ysgolion cynradd, uwchradd ac arbennig a gynhelir yn CYBLD mis Ionawr ar ôl y flwyddyn academaidd y digwyddodd y gwaharddiadau ynddi. Er enghraifft, casglwyd y gwaharddiadau ar gyfer blwyddyn academaidd 2015/16 yn CYBLD Ionawr 2017. Os bydd dwy ysgol yn uno cyn CYBLD mis Ionawr nesaf, caiff data gwaharddiadau'r ysgolion eu cyflwyno gan yr ysgol newydd. Os bydd ysgol yn cau cyn CYBLD mis Ionawr nesaf, ni ddarperir y data gwaharddiadau o'r ysgol honno.

Mae'r niferoedd disgyblion a ddefnyddir i gyfrifo cyfraddau gwaharddiadau yn y Datganiad Ystadegol Cyntaf hwn yn cynnwys yr holl ddisgyblion amser llawn a rhan amser mewn ysgolion cynradd, uwchradd ac arbennig a gynhelir. Dim ond disgyblion o ysgolion oedd yn dal i fod ar agor i ddarparu data gwaharddiadau yn CYBLD y mis Ionawr nesaf y maent yn eu cynnwys. Os mai ysgol oedd newydd uno a ddarparodd y data gwaharddiadau, bydd yr holl ysgolion a unodd i ffurfio'r ysgol honno hefyd wedi'u cynnwys yn y cyfansymiau.

Mae'r data'n ymdrin â nifer y gwaharddiadau, nid nifer y disgyblion a waharddwyd. Er enghraifft, byddai disgybl a waharddwyd dwywaith yn ystod blwyddyn academaidd yn ymddangos dwywaith ar gyfer y flwyddyn honno.

Mathau o waharddiadau a diffiniadau eraill

Mae gwaharddiad parhaol yn cyfeirio at ddisgybl sy'n cael ei wahardd ac mae ei enw'n cael ei ddileu o gofrestr yr ysgol. Byddai disgybl o'r fath wedyn yn cael ei addysgu mewn ysgol arall neu drwy ddarpariaeth o ryw fath arall.

Mae gwaharddiad cyfnod penodol yn cyfeirio at ddisgybl sy'n cael ei wahardd o ysgol ond sy'n aros ar gofrestr yr ysgol honno oherwydd y disgwylir iddo ddychwelyd ar ôl i gyfnod y gwaharddiad ddod i ben.

Mae symudiad wedi'i reoli yn drefniant lle mae rhieni disgyblion sydd mewn perygl o gael eu gwahardd yn cytuno ag ysgolion ac awdurdodau lleol ei bod er budd pennaf eu plentyn gael ei dynnu o gofrestr yr ysgol bresennol a'i symud i sefydliad addysgol arall. Nid oes data ar gyfer symudiadau wedi'u rheoli ar gael ar hyn o bryd.

Statws Ystadegau Gwladol

Mae [Awdurdod Ystadegau'r Deyrnas Unedig](#) wedi dynodi'r ystadegau hyn yn Ystadegau Gwladol, yn unol â Deddf y Gwasanaeth Ystadegau a Chofrestru 2007 ac sy'n golygu eu bod yn cydymffurfio â'r [Cod Ymarfer ar gyfer Ystadegau Swyddogol](#).

Mae statws Ystadegau Gwladol yn golygu fod yr ystadegau swyddogol yn cwrdd â'r safonau uchaf o ddibynadwyaeth, ansawdd a gwerth cyhoeddus.

Dylai holl ystadegau swyddogol gydymffurfio â phob agwedd o'r Cod Ymarfer ar gyfer Ystadegau Swyddogol. Ceir eu dyfarnu fel statws Ystadegau Gwladol yn dilyn asesiad gan fraich rheoli Awdurdod Ystadegau'r Deyrnas Unedig. Mae'r Awdurdod yn ystyried os ydy'r ystadegau yn cwrdd â'r safonau uchaf o gydymffurfiad â'r Cod, gan gynnwys y gwerth y maent yn ychwanegu i benderfyniadau a dadlau cyhoeddus.

Cyfrifoldeb Llywodraeth Cymru yw i gynnal cydymffurfiad â'r safonau a ddisgwyllir o Ystadegau Gwladol. Os ydym yn pryderu os yw'r ystadegau yma yn dal i gwrdd â'r safonau priodol, byddwn yn trafod hyn yn brydlon gyda'r Awdurdod. Gall statws Ystadegau Gwladol gael ei diddymu ar unrhyw bryd pan mae'r safonau uchaf heb eu cynnal, a'i ddyfarnu unwaith eto pan mae'r safonau yn cael eu hadfer.

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (WFG)

Hanfod Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015 yw gwella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Mae'r Ddeddf yn sefydlu saith nod llesiant i Gymru sef Cymru fwy cyfartal, llewyrchus, cydnerth, iach a chyfrifol ar lefel fyd-eang, gyda chymunedau cydlynol a diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu. O dan adran (10)(1) o'r Ddeddf, rhaid i Weinidogion Cymru (a) gyhoeddi dangosyddion ("dangosyddion cenedlaethol" sy'n gorfod cael eu cymhwyso at ddibenion mesur cynnydd tuag at gyflawni'r nodau llesiant, a (b) gosod copi o'r dangosyddion cenedlaethol gerbron y Cynulliad Cenedlaethol. Cafodd y 46 o ddangosyddion cenedlaethol eu gosod ym Mawrth 2016.

Gwybodaeth am ddangosyddion a gwybodaeth dechnegol gysylltiedig – [Sut mae mesur cynnydd cenedl? – Dangosyddion Cenedlaethol](#)

[Gwybodaeth bellach am Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol \(Cymru\) 2015.](#)

Gallai'r ystadegau a ddefnyddir yn y datganiad hwn ategu'r dangosyddion cenedlaethol a chael eu defnyddio gan fyrdau gwasanaethau lleol mewn perthynas â'u hasesiadau llesiant a'u cynlluniau llesiant lleol.

Mae rhagor o fanylion

Mae'r ddogfen hon ar gael yn: <http://llyw.cymru/statistics-and-research/permanent-fixed-term-exclusions-from-schools/?lang=cy>

Mae Lloegr yn cyhoeddi data gwaharddiadau ar gyfer ysgolion cynradd, uwchradd ac arbennig a ariennir gan y wladwriaeth yn y datganiad ystadegol o'r enw '[Permanent and fixed-period exclusions in England: 2014 to 2015](#)'.

Mae'r Alban yn cyhoeddi data gwaharddiadau ar gyfer ysgolion cynradd, uwchradd ac arbennig a gynhelir yn y bwletin ystadegol '[Summary statistics for schools in Scotland - No. 6: 2015 Edition](#)'.

Mae Gogledd Iwerddon yn cyhoeddi nifer y [disgyblion sy'n cael eu diarddel neu eu diarddel dros dro o ysgolion cynradd, ôl-gynradd ac arbennig](#).

Diweddariad nesaf

Medi 2018 (dros dro)

Fe fydd y diweddariad nesaf yn cynnwys adroddiad ar gyfer y flwyddyn academaidd 2016/17.

Hoffem gael eich adborth

Rydym yn croesawu unrhyw adborth am unrhyw agwedd ar yr ystadegau hyn. Anfonwch e-bost at ystadegau.ysgolion@llyw.cymru.

Drwydded Llywodraeth Agored

Mae'r holl gynnwys ar gael o dan y [Drwydded Llywodraeth Agored v3.0](#) oni nodir yn wahanol.

